

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség: 107, kiadói hivatali távbeszélő sz. 67.

Az olasz gyermek.

Badoglio-Olaszország fővárosában Bariban nagy csapatokba verődve koldul a város gyermekerege teljesen elvadultan. Nyolc-tíz nyomorult gyermek rohanja meg az amerikai és angol katonákat egy-egy darab kenyérért cigarettáért, csokoládéért s hogy jobban szánalmat ébresszenek, kezüket, lábukat, fejüket bepólyázzák. Éjjel a gyermekfalkák rablóbandákká alakulnak át s vakmerően megtámadják a járőreket. Ezek a gyermekek néhány hónappal ezelőtt még az olasz balilla szervezetekben éltek rendezett életet s ma sokan bizonyára szülők és hozzátartozók nélkül az utcára kerültek, mint a Szovjetunióban egykor.

De ugyanakkor arról is érkeznek hírek, hogy a Szovjet megkezdte az olasz gyermekek elszállítását s egymillió olaszgyermeket szállítanak el Délolaszországból a Szovjetunióba. Hogy mi lesz a sorsuk azt mindenki tudja. Élhetnek el mindannyiunk emlékezetébe a spanyol vagy legutóbb a lengyel gyermekek szörnyű sorsa. — Ukrajnai kolchosziskolában helyezték el őket, akik egyáltalán kikerültek Oroszországba s ha nem pusztultak el már az uton — s ott rövid nevelés után elfelejtették, hogy valamikor is Istenre, hazára, szülői szeretetre és tiszta erkölcsre nevelték őket. Északolaszországban az olasz kormány jelentése szerint szabadcsapatok garázdálkodnak, rabolva, gyűjtögetve.

Olaszország népe békét akart s béke helyett kiugorva a rohanó gyorsvonatról saját magát törte össze. Nem elegendő az, hogy a háború minden borzalma végig dulja az olasz kultúra minden kis helyét, népe meghasonlott önmagában, ifjúságának ellenesleges megszállás alatti része rablóbandákba tömörül s nagy része Szovjetnevelés alá kerül.

Megdöbbenő a kép s nem mulhat el nap, hogy százszor, ezerszer ne adjunk hálát az Istennek, hogy a népek e szörnyű borzalmas embertelen küzdelmében, ha vannak is fájó sebeink, a magyar nemzet területén rend és fegyelem honol. Rá kell eszmélnünk, nap mint nap, hogy rettenetes szakadékok között vezet el a magyarság útja is s ha megtörik a magyar társadalom kemény ellenálló ereje s ha hitelt ad azoknak a hangoknak, amelyek nálunk is mindjobban és jobban éket akarnak verni a magyarság és vezetői közé, akkor a magyarság sorsa is megpecsételik.

1918. csak gyenge kis jelenet volt ahhoz, ami a lelki front összeomlása esetén a magyarságnak osztályrészeül jutna 1944. esztendejében. Az idegháború tetőpontra hágott, az 1944-ik esztendő halálosan sorsdöntő esztendő lehet a népek küzdelmében s ha a magyarság ezt a küzdelmet nem a legteljesebb lelki felvérteztségben és lábhoz tett fegyverrel figyeli a magyarság sorsa is megpecsételik.

Hit, fegyelem, erő és engedelmesség ezt írják elő kötelességként mindannyiunk számára az elkövetkezendő hónapok.

Az inségsegélytől a kertes, cseréptetős családi házig.

Hogyan született meg és mit végzett eddig az ONCSA.

Az első világháború előtti Magyarország népe kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok között élt. Trianon végzetes csapást mért a magyarság gazdasági életére és sokezer olyan családfőt termelt ki, akik munkabíráruk és munkaszeretetük mellett, sem mindig tudták előteremteni családjuk szűkös kenyerét.

A trianoni idők magyar kormányai évtizeden át közmunkaszervezésekkel és alkalmi juttatásokkal próbálták a kérdést megoldani. Az e célból bevezetett inségadó azonban az adózó polgárság szemében ellenszenves maradt, mert minden ember látta, hogy nem éri el kitűzött célját. A sok gyermekes munkáscsaládok élete válságba jutott, amin alkalmi könyörödmányokkal képtelen volt segíteni. Az önzetes munkaszerető ember ugyan is nem vette igénybe a könyörödmányokat, ezzel szemben a dologkerülő, ingyenélésre hajlamos emberek szívesen használták a lehetőségeket.

Esztendőnk hosszú vajúdása, megoldáskeresése után a magyar törvényhozás 1940-ben jutott el a sokgyermekes, megélhetésükben veszélyeztetett családok égető problémájának az eddigi tapasztalatok szerint lehető legtökéletesebb megoldásához. Az 1940: XXIII. t.c., amely felállította az Országos Nép- és Családvédelmi Alapot, gyökerénél fogta meg a bajt. A megalázó és célra nem vezető alkalmi ajándék helyett létalapot teremt a dolgozni sze-

rető családoknak, a munkaküldöket pedig sorsukra bízta. — Az ONCSA juttatásait most már szívesen veszi igénybe minden önzetes, munkás magyar család, hogy nem könyörödmányt kap, hanem kölcsönt, amelyet vissza kell és vissza is tud fizetni, hogy saját fölemelkedésének biztosítása után a társadalom áldozata más rászorulóknak boldogulását is szolgálhassa.

Az inségsegélyt sokan sárba dobott millióknak tartották. Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap juttatásait azonban bátran nevezhetjük nemzetépítő millióknak. Annak, aki nyitott szemmel járta az országot és mindenfelé így Mohácson is új piroscserepe házakból álló falu- és városrészeket látott kinőni a földből, éppen most, Európa legsúlyosabb történelmi válság alatt, eddig is a legteljesebb elismeréssel kellett adóznia az új, nagyszerű magyar szociális intézménynek.

Az elmúlt két és fél év most fényes világosságot derít arra, hogy mit végzett az ONCSA a magyar családok érdekében, mindenesetre tudnunk kell, hogy Magyarországon (Budapest nélkül) 402 000 volt a négy és annál többgyermekes családok száma. E családokban az összes gyermekek száma 1 965 000 re ruggott. A sokgyermekes családok 85 százaléka (34000 család) falun él. Foglalkozási csoportok szerint legnagyobb a mezőgazdasági munkások és napszámosok száma (86 ezer) ezután következnek

az 1—5 holdas törpebirtokosok és bérlők (69000), majd az 1—10 kat. holdas birtokosok és bérlők (42000), a gazdasági cselédek (38000), a kisiparosság (35000), a 10—12 kat. holdas birtokosok (25000) és az 1 kat. holdon aluli birtokosok (21000). A sokgyermekes családoknak közel háromnegyed része a földművelő lakosság soraiból kerül ki.

A juttatások igazságos szétosztása és a segítségben részesülő családok erkölcsi támogatása, gondozása végett a hivatalos szervezet mellé az Országos Szociális Felügyelőség leg-több helyen már befejezte a társadalom segítő szervezetének kiépítését is. Közel száz közjóléti szövetkezet s a városi és falusi munkaközösségek állnak ma már a sokgyermekes családok háta mögött, a szociális felügyelők és szociális gondozók mellett.

Az első esztendő — minden háborús nehézség ellenére — a legszebb reménységekre jogosítanak fel bennünket a tekintetben, hogy az ONCSA fokozatos munkával valóban meg fogja váltani a dolgos magyar családokat a meg nem érdemelt szegénységtől. Kárpátalja, Somogy és Szabolcs vármegye s a néhány város adatai nem állanak rendelkezésre, mert ezeken a helyeken még nem alakultak meg a közjóléti szövetkezetek, bár a szociális munka folyik.

E területek kivételével az országban 5255 családot juttatott az Alap családi házhoz. 2499 család kapott házjavításra kölcsönt, 6155 család jutott földhöz, 9899 család tehenet, 1844 család lovat, 6626 család sertést, 3058 család egyéb nyájjalattot kapott. Kisállatot kapott 9213 család, házipari kölcsön 5773 családnak jutott, 2500 kisiparost, illetve kiskereskedőt támogattak és egyéb címen 30811 család részesült az ONCSA támogatásban. Összesen tehát 83830 sokgyermekes család kapott az Alaptól 1940 ősz óta olyan támogatást, amely nagyon sok esetben nemcsak tartós hatású segítséget jelent, hanem egyenesen a nyomorból jobb sorsba való felemelkedést.

A támogatásban részesített családok javára felhasználta az Alap 70 millió 590 ezer 105 pengőt, amiből 46 millió 139 ezer 483 P egyéni juttatás volt. A kölcsönadott összegből 1942 év végén esedékes volt a visszafizetésre 10 millió 47 ezer 343 pengő, ezzel szemben befolyt 9 millió 114 ezer 483 pengő. A sokgyer-

mekes szegény családok tehát a legjobb, legmegbízhatóbb adó soknak bizonyultak, mert mindössze 9,28 százaléka nem folyt be az esedékes összegnek. Pedig az ONCSA-kölcsönök egyetlen ércfedezete a dolgozó emberek becsülete.

Az Országos Népi és Család-
védelmi Alap szervezetében és célkitűzéseiben az első esztendő
tanulmányai hasznos változásokat
tettek szükségessé. Bár a nép-
és családvédelmi tevékenység
célja elsősorban a mezőgazdasági
foglalkozású néprétegek meg-
segítése, elkerülhetetlennek bizo-
nyult a kisiparos és kiskereskedő
társadalom értékeinek intézmény-
es előmozdítása is. Ezért az
Alap az iparügyi és kereskede-
lemügyi minisztériummal egyet-
értésben külön hitel keretet léte-
sített e társadalmi réteg segíté-
sére is. Az e tárgyban ki-
dott rendelet különösen a falusi
kisiparosságra és kiskereskedőkre
hívja fel a figyelmét, továbbá e
családok gyermekeinek az ipari
és kereskedelmi pályán való el-
helyezkedését igyekszik előmoz-
dítani. Eddig 2697 kisiparos és
kiskereskedő családnak adott az
Alap 1 millió 852 ezer pengő
kamatmentes kölcsönt anyagbe-
szerzésre, műhely, vagy üzlet-
berendezésre.

Természetesen az egyéni juttatások mellett a nép és család-
védelmi munka keretében igen
sok egyéb feladatot is ellátott az
Országos Népi és Családvédelmi
Alap. Közmunkákra, étkeztetési
és segélyakciókra, tanfolyamokra,
ösztöndíjakra, napközi otthonok
felállítására és közjóléti szövet-
kezet nyújtott forgóköre fordította
a kormánytól kapott összeg
szeg java részét. Végeredmény-
ben két és fél év alatt az egész
ország területén 867 ezer 66
személy érezte valamilyen formában
az ONCSA támogatását s a felhasznált
összeg 122,457 015 pengőt tett ki.

Városi közgyűlés.

Megállapították a választás alá
nem eső legtöbb adót fizetők
1944. évi névjegyzékét.

Mohács megyei város képviselő-
testülete 1943. évi december
hó 30-án megtartott közgyűlésen
jóváhagyó határozatok tudomásul
vétele a kormányrendeletnek meg-
felelően emelte a hirdetési díjakat,
valamint a tojás, gyümölcs
és zsír hűtő használati díjait. —
Levágott állatok utáni hűtőhaszná-
lati díjak a júliusban meg-
állapított árak szerint változatlano-
k maradnak.

A tüzoltó laktanya bővítésével
kapcsolatban megvásárolt Szász
féle ház vételárának fedezetét
jelölt ki a képviselőtestület, első-
sorban a tagosítás során a város
nyugati részén hazhelyek részére
kinakozó telkek vételárát, amely-
nyben ez nem fedezné a háztartási
alappól, illetve függő kölcsönből
jelölje ki a fedezetet.

Az 1944. évből mutatózó
földes kézpénzkészletek elhelye-
zésére a képviselőtestület kijelölte
a pénzintézeteket, majd a fenn-
álló kormányrendeletek értelmében
20% al emelte a szigeti
zöldkeresetes védőnő és városi
végrehajtók utátlányát.

A homorudi és sárháti levente-

otthonok építkezési költségei-
hez a képviselőtestület 40 000 P
függőkölcsön felvételét hatá-
rozta el. Az építkezéshez a Hon-
védelmi miniszterium 60 000 P-
vel, míg a Belügyminiszterium
40 000 pengővel járul hozzá. —

A harctéren elhunyt **Lovász
János** volt városi utcaseprő fele-
sége részére a képviselőtestület
ideiglenes özvegyi nyugdíját álla-
pított meg, majd a választás alá
nem eső legtöbb adót fizetők
1944. évi névjegyzékének össze-
állítását végző küldöttség által
elkészített névjegyzék ismertetése
után a képviselőtestület meg-
állapította a választás alá nem
eső városi képviselőtestületi ta-
gok és póttagok névsorát.

Dr. Virág Ferenc, Miholek
József, Albrecht kir. herceg, dr.
Beck Alajos, özv. dr. Szaubern
Károlyné, Jahoda József, Kürtösy
Lajos, Méri János, Heiness Ele-
mér, dr. Mihályi István, Schnei-
der Dezső, Tihanyi János, Varga
Ferenc, özv. Német Lipótné,
dr. Csúcs László, dr. Német Kál-
mán, Bauer Károly, Schneider
Lajos, Schweissguth Pál, Unger
János, iij. Komlósi János, Gatti
Mihály, Fridrich Oszkár, Sik
Sándor, dr. Szabó Károly, Szie-
berth Ferenc, Angyal Gábor,
Schmidt Lajos, dr. Szlávi Kornél,
Sirok József.

Póttagok: Dr. Schmidt Miklós,
Schmidt Károly, Spertl János, dr.
Varga Mihály, Hergenroder Fe-
renc, Varga Pál, Béregi György,
Kaiz Matyas, Weithoffer György,
dr. Kemes László.

Kisebbségi jelentőségű, valamint
személyi ügyek letargyálása és
elfogadása után a közgyűlés
véget ért.

A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága

Dr. Esztégár Lajos pécsi polgár-
mester kulturterve alapján ez
évből ismét megrendezi Mohács-
on január 9—17-ig képzőmű-
vészeti kiállítását.

Vitéz **Szónyi Alajos** polgár-
mester és dr. **Bartók Lajos** fő-
jegyző áldozatkész támogatása
lehetővé teszi, hogy a Pécsről
hozott képanyag ó mohácsi
festő műveivel és **Sárdi
Endre** grafikai gyűjteményé-
vel kiegészítve méltó formában
kerüljön bemutatásra a vá-
rosháza közgyűlési termében.

A tárlatot folyó hó 9-én va-
sárnap délelőtt 11 órakor dr.
Esztégár Lajos polgármester és
Török Lajos ny. rendőrfőkapitány
helyettes egyesületi elnök és
városunk vezetői nyitják meg
ünnepélyes keretek között, meg-
hívott közönség jelenlétében.
Tárlatvezetésre **Gebauer Ernő**
festőművészt kérték fel. Vasár-
nap este 6 órakor a tárlat ren-
dezője **Martyn Ferenc** festőmű-
vész a Szabadliceum keretében
a kiállítás helyiségében veti-
telt képes előadást terti „a művés-
zet új utakon” címen.

Reméljük, hogy a város kö-
zönsége mely zeneművészet iránti
érdeklődését ismételten bizo-
nyította hasonló érdeklődéssel
és szeretettel fogadja képzőmű-
vészeti alkotásokat is, és a kiállít-
ás múlt évi sikere megismétlődik.

Karácsonyi szeretet adomány a pécsi sebesültek részére.

Túlradó szeretettel köszöntök
meg a pécsi sebesültek Mohács
város nagyközönségének áldo-
zatkészségét, midőn örömköny-
nyek között vetik át a karác-
sonyra küldött szeretet csoma-
gokat. Ebben a karácsonyi öröm-
szerzésben közreműködtek a
következő iskolák és egyesületek,
hivatalok és közintézmények:

Bel- és külvárosi elemi rak-
iskolák növendékei, Gimnázium,
Polgári iskola és annak Mária
Kongregációja. A mohácsi Leány-
klub. Ugyanakkor a város la-
kosága odaadó szeretettel készi-
telte a karácsonyi csomagokat,
úgy hogy december hó 21-én
9 nagy ládával indult útra, amit
a szeretet összegyűjtött, adott
és áldozott sebesült honvédeink
karácsonyára. A város tisztvi-
selői kara pénz adományával
tette lehetővé, hogy sebesült-
jeink részére — a 180 darab
teljesen elkészített — szeretet
csomagon kívül, 160 drb pipere
szappant, 300 csomag cigaretta
főhányt, 3000 drb cigarettát és
40 drb borítékban helyezett 1—1
drb szentképet és 2—2 pengőt
adományozott a sebesülteknek
karácsony ünnepén.

Pénzadományt adtak: Mohács
városháza tisztviselői kara 8932
P, M. kir. Posta 1848 P Főszol-
gabírórság 588 P, M. P. Vasút-
állomás 1512 P, Járásbírórság
1984 P, MFTR 18 P, M. Kir.
Adóhivatal 924 P, Belv. elemi
iskola II. f. o. tanúoi 13 pengő,
Wirth Józsefné 25 P, dr. Mihályi
Istvánné 10 P összesen: 22388
P adomány folyt be. Eltekintve
ettől a nemes adakozástól min-
den egyes csomag, tartalmazott
1/2 kgr. keksz, 20 drb cigaretta,
5—5 karácsonyi lev. lap, levél-
papír író, törölő gumi, 1 darab
pipere szappan, téli harisnya,
vagy papucs, illetve mamusz.
Mindez fenyőággal díszítve, egy
pár üdvözlő serral, izlésesen
becsomagolva jutott el szeretett
honvédeink karácsonyára.

Ezúton tolmácsoljuk elsősor-
ban sebesült honvédeink hátaltelt
köszönő sorait, egyben a Pécsi
Údítói Szolgálat vezetőségének
hálás köszönetét, mindazoknak,
akik odaadó szeretettel siettek
szébbé és boldogabbá tenni hős
honvédeink karácsonyát. Büszke
öntudattal vettük tudomásul,
hogy Mohács város nagyközön-
sége, úgy minőségileg, mint
mennyiség szempontjából a leg-
jobbát és a legtöbbet adta és
áldozatot nem kimélve, szerető
szívvel segített sebesült honvé-
deinknek.

A hála és elismerés szava
száll mindazok felé, akik közre-
működésükkel, munkájukkal
csomag gyűjtéssel kivették rész-
üket a nemes munkában és
megértették azt, hogy — még
a mai nehéz és szűkös viszony-
nyok között — is lehet és tu-
dunk adni, örömet szerezni,
azoknak, akik a kórház beteg
ágyain s szőnelkül szenvednek,
túrnek és a legnagyobb áldozatot
hozták értünk — itthonmarad-
toltakért!

Isten áldását és boldog új-
esztendőt kívánunk a pécsi se-
besült honvédek Mohács város
minden egyes adakozó és nekik

örömet szerző kis diákra és
polgárra.

A nemes akció lelke **Patócs
József** polgári iskolai hittanár
volt, aki fáradhatatlanul műkö-
dött az ügy érdekében s mun-
kájának legszebb gyümölcse az
a boldogság és öröm, ami a
pécsi hadikórházakban fekvő
sebesült honvédek arcán ült
szent Karácsony estéjén.

Meg kell még emlékeznünk
dr. **Szűcsy Ferenc** orvosról is,
akinek fáradozása révén tartották
fenn a mohácsik a szíves kap-
csolatokat a pécsi hadikór-
házakkal.

A mohácsi adományokról
meleg szeretettel emlékezett meg
a Dunántúl pécsi napilap is.

Poros irások (A II. Lajos múzeum anyagából)

I.

A mohácsi szent Rókuskápolná-
nak felépítéséről szóló községi
közgyűlési jegyzőkönyv az 1763.
évből.

„Anno 1763.

Szent Rochus Kápolnáját, Ki
Isten előtt dög halál ellen kü-
lönös Patronus, fölépítettük, Melly-
nek cserép födeére, és Bágyog,
két keresztényen Városunban lévő
Böcsületes Czéh adott Miga
Áhitatosságából Harmincz Rhen-
nes Forintokat; Mellyekkel 10^a
Aug. az fentemlített cserepet
három ezer levetén, ezeket per
Florenis 7. két fejez bágyog
Keresztett Bolyi Bágyogosnak in
Florenis 9 ki füzettük.

Istentől örök áldás, Emberektől
örök emlékezet, és Köszönet.

Szent Rochus Kápolnája Tor-
nyába Kálián János, és Dobro-
vich Iván Mohácsi böcsületes
Lakosok magok Különös áhi-
tatosságokból Szt Szebestin ha-
rangjai (mely 46 futas) Har-
mincz hat Rhenes forintokon,
idest Rhen. 36 Bathaszéki Gótt-
hárd névű kereskedőtől 25^a Aug-
usti A° 1763 Vették, tellység-
ki füzették. Melly jó Téteiekért
Istentől örök áldás, emberektől
örök emlékezet, és Köszönet
Légyen. Azon kápolnának többi
Része az Catholicus Községnek
egybe adott Szt Alamizsnájával
készült föl Anno 1763. Mensi-
bus Junio, Julio és Augusto.
Tiszteienő Diénes István Pié-
bános Uram áhitatos munkálko-
dása, és fáradozása által.“

II.

A bor és pálinka ára a régi
Mohácscon.

Az 1771. évi közgyűlési
jegyzőkönyv (Protocolum Acto-
rum omnis generis Privilegiati
Oppidi Mohács) következőképen
alapítja meg a szeszes italok
árát:

»Die 25^a Octobris közönséges
Sessio tartott melly alatt,
Pálénának akoja ött forintra
Bornak pedig akoja két forintra
és nyolcz gara sra, az ára Sza-
batott.«

Az 1773. évi jagyzőkönyv ezt
írja: »Mohácsi Promontoriumon
termet Bornak el rendeltetett,
és kiszabott az ára, az egész
összevgyült Városi Uraiméktől
egyenlő akaratal elvégezték:
Posonyi Ako fog fizetetni 1 f.
50 az Szöllös Gazdáknak, Az
korcmákon pedig ároltatni fog
2 Kr-on. Ugy Pálénának Po-
sonyi akoja találatott (ha városi

emberünkül fogja valaki venni) Nyolcz forintra, külső emberekül pedig valamint meg veheti ocsoiban is »

»Anno 1774 Die 30. octobris Sessio tartott Kucsány György Bíró Uram Praesidiuma alatt, mel alkalmatossággal Talalattot Mohácsi Hegyen termet Bornak ára, kinek is akója az Gazdák-

nak fog fizetelni egy forinton, az korcsmán pedig árultatni fog lceje egy poltram. Pálínkának akójáért az Gazdának fog fizetődni Hat forinton, korcsmánok lceje fog árultatni 8 Kraiczáron.»

»A 1775 Esztendő béli Bor termésnek Posonyi akója egy Tallerra limitaltattott, Idest. 1 f. 50 K. Mohácsi Szőlő Hegyeken.»

Befejezéshez közeledik a mohácsi tagosítás.

Elkészült az új tagok elhelyezésére vonatkozó törvényszéki ítélet.

Az immár több éve huzódó mohácsi tagosítás az új év kezdetén jelentős állomásához jutott, amely biztató reménység arra, hogy a mindenki által óhajtott tagosítás befejezte még ez évben augusztus-szeptember hónapokban megtörténjék. A pécsi kir. Törvényszék P. 2050/1936 714. sz. alatt elkészítette az új tagok elhelyezésére vonatkozó ítéletét és az 1944. évi január 1. és 4. napján a mohácsi érdekeltségnek részben templom előtti hirdetés, részben dobszó útján közzé tett nyilvánosságra is hozott. — Amennyiben az ítélet ellen felebezés nem érkezik, úgy az, előre láthatólag január 20. a körül jogerőre emelkedik. Az ítélet maga 420 oldalt tartalmazó könyv s magába foglalja mohácsi tagosított határnak az új elrendezését.

Ezen ítélet alapján az új tagok tervezési munkálatai a mohácsi tagosító irodában serényen folynak s az új tagok kihájtása az időtől függően minél előbb megkezdődik a helyszínen s ha semmi zavaró körülmény közbe nem jön s reméljük, hogy nem, akkor az új tagok kiosztása előre láthatóan ez év augusztusában befejeződik, úgy hogy minden érdekelte szeptemberben a termés betakarítása után tagját bírokba is veheti.

Minthogy egyrészt a tagosítással kapcsolatban megállapított legújabb egységarak az időközben beállott általános drágulás következtében arányban nem állanak, másrészt ma minden gazda többé kevésbé több pénzzel rendelkezik, mint esetleg a tagosítással kapcsolatos járulékok esedékességének idején, s mint-hogy a tagosítás befejezte első sorban a gazdaközönség, de nem utolsósorban úgy a város, mint a tagosítást végzők érdeke is, *vitéz Szőnyi Alajos* polgármester elnöke alatt gazdatagokból, valamint a mezőgazdasági bizottság elnöke közreműködésével bizottság alakult, amely bizottság egyrészt állandó kontaktust tart fenn a tagosítási munkálatokkal, másrészt a tagosítás minél előbb befejezhető érdekében a tagosítási munkálatok anyagi költséget előlegezni igyekeznek. A bizottság utóbbi munkáját csak úgy tudja megfelelőképen ellátni és a tagosítást a szükséges anyagi erővel ellátni, ha ebben a munkájában az érdekelte gazdák is segítik a tagosítási költségek előlegezésével. A tagosítási költségeket minden körülmények között be kell fizetni, s minthogy ma ezeket a költségeket a gazdaközönség is könnyebben fizeti le, mint esetleg háború után, amikor a mai viszonyok mellett aránylag alacsony egy-

ségár viszont magas lesz az akkori árviszonyokhoz, minden gazda tehát egyrészt saját érdekét szolgálja, ha már most megkezd a befizetést, emellett azonban a tagosítás befejezését is elősegíti.

A tagosítás befejezte után minden gazda tagosító könyvet kap, amelyben aztán a részéről történt befizetések javára jóváíratnak. Ez a közbeiktatott megoldás kétségtelenül ügyesen szolgálja a tagosítás befejeztét s éppen ezért elkészült az ideiglenes kivétési lajstrom is, amelynek alapján minden érdekelte gazda kézhezkapja az öt terhelő tagosítási költségekről szóló értesítést. A megfelelő adókerületben aztán az érdekelte gazda azon összegről, amit tagosítási számlájára javára befizetni óhajt befizető lapot állítanak ki, amivel az összeget a postán befizeti. A bizottság pedig a tagosítási munkálatok előrehaladásának megfelelően a befizetett összegekből megfelelő összeget előlegez a tagosító munkálatokra. Így tehát az érdekeltséget semmiféle károsodás nem érheti, viszont befizetésével egyrészt a tagosítás befejeztét mozdítja elő, másrészt saját terhértől a jelenlegi pénz-bőség mellett könnyebben szabadul.

Kár volna, ha az annyiszor megakadt mohácsi tagosítás ebben a befejezéséhez közel álló stádiumában a gazdák meg nem értése, vagy bizalmatlansága folytán esetleg megakadna, miérintis az e célra alakult bizottság ezután is kéri a mohácsi érdekelteket, hogy az ideiglenesen terhelőkre kivett tagosítási költségeket akár egy összegben, akár anyagi erejükhöz mért részletekben fizessék be, hogy a birtokbábelhelyezés ez év őszén valóban megtörténhessen s ezzel kezdetét vehesse Mohács mezőgazdasági életében annyira jelentős új korszak.

— **Rendelet a takarmányról és örleményekről.** (MTI) A m. kir. Földművelésügyi miniszter rendelete értelmében tilos takarmányozási célokra tápértékkel nem rendelkező örleményt, pl. cirok-héjat, hajdinhéjat forgalomba hozni vagy ezeket más, takarmányozás szempontjából értékes örleménnyel keverni és így ennek tápértékét lerontani. Tilos továbbá kevésbé értékes örleményt az örleményt meg nem illető névvel, pl. árpakorpa, árpatakarmanlyiszt, árpahéj néven forgalomba hozni.

— **Zsirbeszolgáltatás.** A közellátási hivatal felhívja a sertés-vágások után zsirbeszolgáltatásra kötelezetteket, hogy edényhiány miatt a zsirgyűjtő legközelebb csak f. hó 11-én tud zsirt átvenni.

HIRES

— **Nemzetvédelmi Kereszt adományozása.** A Kormányzó néhai *Pávkovics Antal Pal* v. mohácsi városgazdának, *Puppi András* mohácsi, *dr Schmidt Miklós* ügyvéd mohácsi, *Tarai József* ny. rendőrfőtörzsörmester mohácsi, *Ruff István* gyógyszerész mohácsi lakósnak a Nemzetvédelmi keresztet adományozta.

— **Levél jött messze Oroszországból.** *Alabert Janos* honvéd mohácsi ismerőseinek boldog újévet kíván. Tábori postaszáma Z. 284.

Szekeres Sándor honvéd hozzátartozóival és minden ismerőseivel közli, hogy jól van s mindenkinek boldog újévet kíván. Tábori postaszáma Z. 234

— **Halálozás.** *Mohácsi Német Lipótné*, főhercegi udvari tanácsos özvegye hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után 81 éves korában január hó 3-án elhunyt. A nemeslelkű nagyasszony elhunyt vármegyeszerte igen nagy részvételt váltott ki. Temetése január hó 4-én volt a mohácsi temetőben igen nagy részvét mellett. Utolsó útjára a város közönségén kívül a Főhercegi uradalmi tisztikar is elkísérte s sírját a koszorúk tömege lepte el. Halálát gyermekei *dr. m. Német Kálmán*, *dr. m. Német István*, *m. Német Margit*, unokája, menyé, fivére és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Adomány.** *Dr. N. N. né* a Magyar Vöröskereszt részére lapunk szerkesztősége útján 20 P. adományozott.

— **Műsoros est.** A mohácsi KALOT ifjúság folyó hó 9-én, vasárnap, délután fél 7 órakor az Iparosok Olvasókörében műsoros előadást rendez. Színpad kerül: Klárika című énekes népszínmű 3 felvonásban.

— **Adatok a belvárosi plébánia életéből.** A mohácsi belvárosi plébánia területén 1943 évben 223 születés történt, ebből fiú 123, leány 100. Kölkedre esik 18 Kórházban 46-an születtek a fentiekből. Törvénytelen volt 18. Elhalt 183 fő ebből 106 férfi és 77 nő. Kölkedre esik 6, Kórházban elhalt 20 A szaporulat tehát 40 fő és az 1940 óta megindult természetes szaporulat tovább tartott. Legidősebb halott *Schäffer Antalné* 97 éves, a legfiatalabb *Timár Katalin* 1 napos volt. Házasságkötés 92 volt, ebből Kölkedre 5 esett. Vegyesházasság volt 5. Beteglátogatások száma 128. Szentáldozás össze-sen 33900 fő. Ebből a belvárosi templomra 26400, a fogadalmi templomra 4600, a Szigetre 2700, Kölkedre 200 fő esett.

— **Helyreigazítás.** *Piukovich Áron* a Fogadalmi templom Szt. Antal szobrához nem 2250 P., hanem 2750 P-öt adományozott. Téves értelmezésből származó sajtóhibát készséggel helyreigazítjuk.

— **Elvesztett Szilveszter éjszakáján** a Szentháromság utca és a Tisza István utcai útszakaszon egy papírba csomagolt kockás szoknya. Becsületes megtaláló lapunk kiadói hivatalában adja le, ahol 50 pengő jutalomba részesül.

— **Ne álljunk el a templomok bejáratait.** A Belvárosi plébánia kéri a hiveket, hogy a templomok bejáratait ne állják el, aminek következtében sokan kénytelenek a rosszidő dacára is az istentiszteletek alatt a templomok kívül állni, viszont a templomok belül üresek. Sokan e miatt nem is vesznek részt az istentiszteleteken. Légóltalmi szempontból is tilos a bejáratok elállása. Kéri továbbá a belvárosi plébánia a hiveket, hogy tanköteles gyermekeket ne vigyenek be a padokba. Nevelési szempontból is helytelen, hogy a gyermekeket a padokba ültetjük, akkor, amikor felnöttek főleg idősebbek kénytelenek állni.

— **Értelmiségi alkalmazottak bejelentése.** A Baross Szövetség mohácsi fiókja közli az érdekelte munkaadókkal, hogy az értelmiségi alkalmazottakra vonatkozó eddigi félévi bejelentést nem kell megtennie annak a munkaadónak, kinek 1943 december hó 12. napjáig zsidó értelmiségi alkalmazottja nem volt vagy, ha foglalkozását ennél később kezdte meg, a megkezdés napján nem volt zsidó alkalmazottja értelmiségi munkakörben. Nem kell bejelentést tennie annak sem, aki a fenti idő után valamennyi zsidó alkalmazottját elbocsátja és ezt az értelmiségi kormánybiztosnak bejelenti. Bejelentési kötelezettség terheli azt a munkaadót, aki a fenti idő után bármikor értelmiségi munkakörben zsidót alkalmaz vagy foglalkoztat.

— **Képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása.** Mohács város polgármestere közli, hogy az 1945 évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéké kiigazításra kerül. A névjegyzékbe hivatalból felveszik azokat, akik az 1944. évben elérik a választójogosultságukhoz szükséges életkort, kérelemre azokat, akiknek a névjegyzékbe való felvételre más címen nyílt meg a joguk, amennyiben választójogosultságukat igazolják. Az elhaltakat, más választókerület területére költözötteket, tévesen felvetteket vagy a választójogukat elvesztett választókat a névjegyzékéből törlik. A választójogosultság igazolása végett bárki február 15. napjáig személyesen megjelenhet a polgármesterhelyettes főjegyzőnél. Azok, akik az 1944. évi pótnévjegyzékbe való felvételüket kéri, számlálólapokat kötelesek kiállítani.

— **Gépkocsitulajdonosok figyelmébe.** A Kereskedelmi és Közlekedésügyi miniszter rendelete értelmében a jövőben valamely személygépkocsinak honvédségi igénybevétele alóli mentesítése »E« megkülönböztető jelzés elnyerésére alapul nem szolgálhat. Minthogy a honvédségi mentesítés alapján eddig kiadott »E« vagy »U« megkülönböztető jelzések érvénye 1944 február 28-án megújítás nélküli úgis hatályukat veszítették volna, honvédségi mentesítési alapon pedig megújításnak a jövőben helye nincs, 1944 február 28-án csak azokkal a személygépkocsikkal lehet résztvenni a közúti forgalomban, melynek a közúti forgalomban való további használatát a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter engedélyezte.

— **A Muzeumegylet köréből.** A mohácsi II. Lajos múzeum egyesület múlt évben tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen az alábbi tisztikart választották meg. Örökös díszelnök: *Brand Ede*, elnök: *dr. Schmidt Miklós*. Alelnökök: *Ele János* és *Hites Ferenc*, igazgató: *Martinszky János*, titkár: *Mudrány István*, ügyész: *dr. Varga Mihály*, pénztáros: *dr. Papp Ferenc*, ellenőr: *Urkövi József*, számvizsgálók: *Bánjáy József*, *Herger Zoltán*, *Nemeskéri Ferenc*. A közgyűlés megválasztotta a választmányt is. A Muzeumegylet jövő évi munkatervében szerepel többek között, mint egészen figyelemreméltó történelmi kutató munka a mohácsi csatafelelő feltárása, a mohácsi csatára vonatkozó irodalmi anyag egybegyűjtése. E munkában a külföldi magyar tudományos intézeteket is bekapcsolják. Külön munkaprogram a helybeli és környékbeli írók műveinek összegyűjtése, valamint kapcsolat keresés a Dunántúli Tudományos Intézzel. A múzeum tudományos munkájának megerősödését nem utolsó sorban az anyagiak határozzák meg, munkájának anyagi áldozattal való támogatása akár tagsági díjjal, akár pedig önkéntes felajánlással mindannyiunk kötelessége. Szolgáljon itt mintaképpül a „múzeum anyagából merített alábbi hír. Az újév megünneplése 400 év előtt. 1843 az új évi köszöntéseket megváltani szándékoztak a helybeli ispotály javára adakoztak:” összesen 383 fő 183 forint 36 krajcárt készpénzben, azonkívül *Záralits János* P. hívei közt kint lévő követelésének 1/3 részét. Ha ezt az összeget a város akkori lélekszámához és az akkori terményárakhoz hasonlítjuk, akkor bámulatos összeget kapunk. Ugyanis a város lakóssága a mostaninak fele volt, a hús fontja 16 krajcár volt, tehát a gyűjtött összeg ma 16 000 P-nek felel meg. Pedig akkor pénzsűke volt.

— **Elveszett** a Horthly Miklós uton vagy a Király utcában december 31-én két drb. gazdakönyv, az egyik *Sümei István*, a másik pedig *özvegy Gyöngyösiné* révén kiállítva. Kérjük a becsületes megtalálót lapunk kiadóhivatalában adja le.

— **Fogyasztó közönség figyelmébe.** A közellátási hivatal felhívja a közönség figyelmét, hogy élelmiszerjegyeit saját érdekében fűzze össze és minden egyes jegyre írja rá nevét és pontos lekáscímét. A hivatalnak fűzőkapocs nem állott rendelkezésre ezért kézbesítette összefűzetlenül. Viszont aki nevét nem írja rá az élelmiszerjegyeire annak a kereskedő árut nem szolgálhat ki.

— **Kendermag vásárlási jogosítás.** Mohács m. város területén a szabad termelesből származó rostkendervetőmag vásárlásra külön jogosítást nyert: „Pannonia Kender és Lenipari Rt.” Budapest, *vitész Diabella Lipták Béla* és *Gabor Kendergyára* Furkopuszta, Magyar Kender és Len Jutalpar Rt. Uj-szeged. Törölték a vásárlási engedélyesek sorából *Toth Sándor* Bogacmintszent lakost.

— **Új üzleti záróra.** A Kereskedelem és Közlekedésügyi miniszter rendelete értelmében azokat a nyílt árusítási üzleteket, amelyek nem tartoznak a kizárólag, vagy túlnyomórészt élelmiszer, tüzelőanyag, vagy élővirág árusítására berendezett üzletek sorába, valamint az azokhoz tartozó iroda és raktárhelyiségeket április hó 30. napjáig az ország területén hétfőn egész napon zárva kell tartani. A hétnek többi köznapján délelőtt 9 óra előtt kinyitni és délután 4 órán túl, szombaton este pedig 7 órán túl nyitva tartani nem szabad. Azokban a városokban és községekben, ahol hétfőn országos, havi vagy heli kirakodó vásárt tartanak a nyílt árusítási üzleteket hétfő helyett a vásár bezárását követő köznapokon kell egész napon át zárva tartani. — A hétfői zárvaratási kötelezettség nem terjed ki azokra az üzletekre, amelyekben kizárólag továbbárusítás részére szolgáltatnak ki árut. Mindazokat az üzleteket, amelyekben bármilyen textilanyagot, ideértve a készruhákat, divatárut, keztűt, kézmű és rövidárut, kalapot, cipőt, ernyőt, írószert, vasárut, edényt, háztartási cikket és testéket, üveget és porcelánt, valamint villamosági és villanyfelszerelési cikket árusítanak az üzletnyitástól zárásig egyhuzamban kell nyitva tartani. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik az áruházakra, vegyeskereskedésekre és a drogériákra is.

— **Tejszállítási szerződések meghosszabbítása.** Az a termelő, aki szerződés alapján valamely tejiparosnak tejet szállított köteles továbbra is 1944. évi december hó 31-ig változatlanul szállítani. A tejszállítási kötelezettséget bármely újabb keletű megállapodás nem érintheti és meg nem változtathatja, aki pedig a tejiparossal szemben fennálló tejszállítási kötelezettségét megváltoztatni kívánja 1944. évi január hó 15-ig adhat be kérvényt a Tej Termelő Országos Szövetségéhez Budapest címre. A kérvényhez csatolni kell az irásbafoglalt szerződést és a tejiparos iparengedélyének hiteles másolatát. (5.570/1943. K. M. sz. r.)

— **Termelési szerződés kötelese olajos magvakra.** A Földművelésügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az olajosmagtermelésre kötelezett gazdák december hó 31-ig helyett 1944. évi január hó 15-ig köthessék meg termelési szerződéseiket, ezért felhívunk minden egyes gazdát, aki olajosmagtermelésre van kötelezve igyekezzen most már legkésőbb f. hó 15-ig a olajosmagtermelési szerződést megkötöni, hogy a kormányrendeletekben biztosított kedvezményekben még részesülhessenek. Aki a fenti napig sem köt olajosmagtermelésre szerződést az kedvezményre igényt nem tarthat.

— **Dughagymaigénylés.** A közellátási hivatal közli, hogy mindazok, akiknek dughagymára szükségük van f. hó 15-ig a mennyiség megjelölése mellett jelezzék be annál a fűszerkereskedőnél, akinél vásárolni szoktak. Elkésztett beérkező igényléseket a közellátási hivatal figyelembe nem vehet.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Jasper Károly* halász mohácsi lakos nevét „*Jarmai*”-ra változtassa át.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 11943. dec. 30-tól 1944. jan. 7-ig **Születések:** Erős István, Lénárd István, Czernics Mátyás, Kosztics Julianna, Kántor István.

Házasságkötések: Kanizsai József és Dobos Katalin, Pálfi Dénes és Szidonya Julia, Gyurek Lukács és Filákovics Anna, Dara János és Keszthelyi Katalin.

Haldőzások: Kubn Edgár 14 éves, Pirkó Károly 66 éves, Gyulyás István 50 éves, özv. mohácsi Német Lipótné 80 éves, Vukovics Szvetozár 41 éves, Bubreg Antal 48 éves, Roth Teréz 16 éves, Muck Györgyné 57 éves, Lauer Péter 71 éves.

SPORT.

Pécsi kerület I. osztályában Somogyi csoport őszi végeredménye:

1. N. kanizsai ZMTE II. 76-123:7 12
2. Nagyatádi LE 76-125:11 12
3. Kaposvári TSE II. 74-315:9 8
4. Csurgói TK 74-326:18 8
5. Kaposvári RAC II. 73-4 7:10 6
6. Szigetvári AK 73-415:25 6
7. Szigetvári ZMSE 72-513:28 4
8. Baresi LE II. 7-7 9:31 -

Tolnai csoport:

1. Dombóvári VSE II. 44 - - 10:2 8
2. N. mátyóki LE II. 42 11 8:6 5
3. Simontornyai BTC II 42 - 2 9:7 4
4. Bonyhádi TK 41 12 8:9 9
5. Bonyhádi ZTE II. 4 - - 4 9:15 -

Felelősszerkesztő:

DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyílttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtetetlen jó férj, drága édesapa és szeretett nagypapa

JANÓ IMRE

kéményseprőmester elhunyt a alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, koszorú és virágküldeményekkel vagy részvétük bármely módon való nyilvánításával mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás szívvel jövő köszönetünket.

Mohács, 1944. január hó.

A gyászoló Janó-család.

ELCSERÉLNÉM a Jenye-dulóban fekvő I. kat. hold szőlőmet szigeti vagy mezzei földért. *Gulyás Ferenc* Mohács-sziget, Külső-Riha 11.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	42 25 P
Rozs	39 25 P
Takarmányárpa	38 25 P
Sörárpa	42 25 P
Zab	42 25 P
Csöves tengeri	25 — P
Morzolt tengeri	32 20 P
Bab, fehér	80 — P

OMNIA FILMSZÍNHÁZ
Január 7-8
KAROSSZÉK
Január 9 **MATINÉ** d. e. 11 ó.
Utolsó Werezkey
Január 9-10
Párdachisasszony

1944. évre előjegyzési naptár
kapható: **Fridrich Oszkár**
papírkereskedésében, Mohács

ELADÓ egy 365 cm. hosszú **Westfalia Műtrágyaszóró**
SOHL JAKAB
Bácsfa-pusztá Lánycsók.

ELADÓ **I varrógép, ágy és szekrény**
Mátyás utca 1.

A „Mohácsi Legelő Társulat” 1944 évi január hó 16-án, vasárnap délután 3 órakor

tisztújító közgyűlést
tart az Erdőközömbirtokosság Kazinczi utcai helyiségében, melyre a tagokat ezuton is meghívom
Mohács, 1944 január 7.

Küllösi Sándor
elnök-pénztáros.

Tárgy:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésre 2 tag kijelölése.
2. Választmány jelentése 1943 évről.
3. Zárszámadás elfogadása.
4. Költség előirányzat elfogadása.
5. Készpénz hovaforditása.
6. Tiszteletdíj és napi díjak megállapítása.
7. Erdőöri fizetés megállapítása.
8. Legeltetési díjak megállapítása.
9. Kellő időben beérkezett indítványok tárgyalása.
10. Tisztújítás.

Arany beváltás **FIGYELEM!** Ezüst beváltás

Órát, arany-ezüst ékszer a legolcsóbban vehet
TÖRT ARANYAT, ezüstöt a legrágóbban adhat el
PALLOS MÁRKNAÁL
Mohács Ujvárosháza.

Javitást, vésést gyorsan és olcsón személyesen készítek
Ugyanott a világhírű **Tungstram égő, csillár, rádió és villanszerelési anyag** kapható.